

Хальмгин экономикиг болн культуриг цаарандан делгрүлдж өсгхин төлө

Энх-зах уга хальмг теегүр радио байрта зэвг авч ирв.

Хальмг автономн таньгчнн күч-көлсчирин седкл-ухагынн теувчдж, келн-ämtнэ сулдан делгрлтин бэрг-авцар гардвр кедж 1958 жилин июлин 29-д СССР-н Деед Советин Президиум, Хальмг автономн таньгчнн Хальмг Автономн Советск Социалистическ Республикд хуврэх Указ авб.

СССР-н Деед Советин авсн тер тууджлгч Указ, Советск Союзин Коммунистическ парты болн мана төрскн Советск правительств келн-ämtнэ ленинск политикнн бэрг-авциг мөрөлдгч КПСС-н XX-ч хургин тууджлгч шиидврмүдиг арднй ордж күцэдж йовхинь герчлджанэ.

Хальмг Автономн Советск Социалистическ Республикд хуврэхин тускар СССР-н Деед Советин Президиумин гаргьсн Указиг Хальмг күч-көлсчнр агьу ик байртагьар тосдж, Коммунистическ парты болн Советск правительствд, мана өнр-өргн Төрскнэ цуг келн-ämtнэ джиргьл-сээгынн хяадгин төлөд, ханлтан өргджэцхэнэ.

Мана орн-нутгт Алдр Октябрьск социалистическ революц диилсэр, мана агьу өргн хальмг теегүр сулдан бээдджиргьх цаг бас ирснн. Хальмгин күч-көлсчнр политическ болн экономическ талдан бээх зөв авсн. В. И. Ленинэ болн М. И. Калининэ гаран тэвсн, 1920 жилин ноябрин 2-т Цуг Арэсэн Центральн Күцэгч Комитетин болн Народн Комиссармудин Советин гаргьсн тосаврар хальмг келн-ämtнэ Хальмг автономн таньгчнн бүрдэгдсмн.

Хальмг олт-ämtнэ экономик болн культур хурдар делгрлт авхд йилгьү ик сэн хаалгь Советск йосн гаргьсн болдг. Советск Союзин цуг келн-ämtслэ ах-дү болгч иньгллгьэр, эднэ нөкдэр, түрүн болдж алдр орс келн-ämtнэ нөкдэр, Хальмгин күч-көлсчнр эдл-ахун болн культурн тосхлтд үзмджтэ ик диилвр күцдч чадв. Советск Хальмгт тоомсрта сэн эврэ келнэ интеллигенцин кадр — инжинермүд, эмчнр, багшнр, агрономс, зооветспециалистнр, Сачнр болн артистнр өсв.

Давсн 1957 жилин туршарт, республикин колхозмуд болн совхозмуд малин тоогынн зөвэрт өскв, малас гардг шимшүүсинь өөдлүлв. Зуг хөддин

☆

Н. И. ЖЕЗЛОВ.
КПСС-н Хальмг таньгчнн комитетин негдгч сеглэтр

☆

тонь 285 миньгын бод малин — 15 миньгын толгья өсв. Государствд буудя, ноос, үс, мах, ондг болн к а р а к у л ь х ү р с х о р у л д ж ө г л г н э зура болзгасн урд давулдж күцэгдв. Бээри газрин промышленность цуг эд-тавр гаргьлгьна зурагьан 128,7 процент күцэв. 1957 жилд республикд капиталн тэвцэр 70 сай арслнэ гаргьгдсмн.

Хальмг таньгчнн Автономн Советск Социалистическ Республикд хуврэлгьн мана республикин цуг күч-көлсчнрин үүдэгч, күч-көлснэ болн политическ шунмгьагынн улм өөдлүлдж, Социалистическ Хальмгин экономик болн культур цаарандан хурдар делгрхд нөкд күргьх.

Малас авдг эдл-уш гаргьлгьнн өөрхн джилмүдин эргцд зөвэр икдүлдж болх цуг эваргь мана республикд бээнэ, энүгэн күцэгьад, өөрхн джилмүдин дотр äмн болгьна тоод США-г мах, үс, тос болн селәнэ эдл-ахун нань чигн хот-хол авлгьарн күцдч авхмн гидж тэвгдсн цуг олт-ämtнэ төр күцэлгьнд темдгтэ демэн күргьх зөвтэ бидн.

Партин болн Правительствин бийүрн ик килмджэн тэвджэхд ханлт өргдж, Хальмг республикин күч-көлсчнр 1958 жилд государствд 7 сай пуд буудя, 20 миньгын тонн мах, 89 миньгын центнер ноос, 110

миньгын центнер үс, 10 сай шаху бидг хулдх болдж даалгьвр авб. Хальмг Автономн Советск Социалистическ Республикин цуг күч-көлсчнрин нертэ, туурмджтэ төрнн, тер авсн социалистическ даалгьвран күцэлгьн болджана.

Төрскнәннн өмн орн-нутгтан 7 сай пуд буудя орулдж өгх болдж авсн даалгьвран күцэлин төлө ноолдад, Советск Хальмгин күч-көлсчнр терүгэн күцэв. Июлин 24-д государствд 7 сай 300 миньгын пуд буудя орулдж өггдв, хулдгдв. Бийдэн бээх аргь-чидлэн тоолад мана республикин күч-көлсчнр Төрскнәнн немдж 3 сай пуд буудя орулдж өгх болдж шиидв. 10 сай пуд буудя — Хальмг АССР-н күч-көлсчнрин эврәннн ээдж-Төрскнәнн өгчэх белгн болджана.

1958 жилин түрүн өрөлднн республикин колхозмудт болн совхозмудт хөддин тонь 419 миньгын, бод малин тонь—14 миньгын толгья өсв.

Көк тенгьсин загьсчнр ончта сээнар көдлчхэв. Загьс аньлгьна джилэ зура июлин негшинд күцэгдв. Джил чилтл мана республик эврәннн Төрскнәнн джилэ зурагьасн давулдж 33 миньгын центнер загьс орулдж өгхмн.

Эн джил түрүн болдж мана теегт ик үнтэ культур эрднишишэн ик ургьц 111 миньгын гектарт ургьагддж авгдв. Эрднишишэн ик сэн ургьциг бүрдэмджтэ кевэр, гедрлт гаргьлго хурадж авлгь теткэд, 600 миньгын тоннас багь бишэр эрднишишэн силос булх, тегэд олна малд хойр джилд элвгэр күрх теджэл белдх болдж авсн даалгьвран күцэх—мана ах төр болджана. Эн төрэн күцэлгьн мах, үс, тос, ноос болн нань чигн хот-хол гаргьлгьнн элвгджүлдж, советск олт-ämtннн тетклгьнн болн социалистическ промышленностьд сырьё орулдж өглгьннн ясрулдж чадх бат аргь манд өгхмн.

Хальмг республикин күч-көлсчнр, мана Төрскнэ цуг олт-ämtнлэ хамдан, авсн социалистическ даалгьвран күцэхин төлө күч-көлсән нөөлго гаргьдч, мана орн-нутгт коммунизм диилхд, цуг нарт делкэ төвкнүн бээхин төлө ноолдлгьнд эврәннн ончта оньган орулдж чадхнн бат ил лавта болджана.